

استرا برلی

عثمانی مملکتلری ایچون :
ییللغی بر بوچوق لیرا

اجنبی مملکتلری ایچون :
ییللغی ۳۳ مارق - ۴۰ فرانق

دانه سی ۳ غروش

ییل ۳ صایی ۶۶

اقتصادیات

مجموعه سی

خاله

عالمی و عملی هر نوع اقتصادی مسئله لر دن بحث ایدر و هر پر شنه کونی چیقار .

اداره خانه : استانبول ، یکی پوسته خانه جاده سی میدا نجق نومرو ۳

اعلانیه برلی

بر دفعه اولی هر طر ایچون :
یکرمی غروش

سنه ۱۸۸۰ اعلان ایچون
آیریجه آکلا شیلیر

۱۱ تشرین اول ۱۳۳۳

اعمالخانہ لڑ - وجہ بالا ایسی شکلہ آئیر دیگز اعمالخانہ لڑک
وضیعتی مطالعہ ایدلم .
صنایع ہتھہ دنیان متفرق اعمالخانہ لڑا آن موجود بولیور .
مثلاً شہر لڑدہ ایسیہ اعمالاتی ایچون اوتدہ بریدہ اولرندہ
چالیشان ازک وقادین بر اردولق ایسجی موجوددر ، وحی
اور وادہ قومیسونجیلر موسم زرات اولمان قیشین کویلمہ قدر
ایش کتورلر . بولک ایضاحہ کالجہ میخانیکی ایش دھاجابوق
واوجوز ویکدیکرینک عینی ، ال ایسی ایسہ یواش فقطدھا
اہتمامکارانہ وصنعتی وارزو اولندیکی کی ایش وجودہ کتیریور .
بولک اییوندرکہ برتری بہ سبارش اولمان ایسیہ ایلہ حاضر آلان
ایسیہ اراندہ بیوک برفرقیات موجوددر . کینسہ بیان برقادین
ماکنلرکہ نامتناہی وجودہ کتیریور دیکر داتلہ لڑلہ برایشی قیزک کوز
نوریلہ میدانہ چقاردینی داتلہ بہ عینی قیچی ویرمزہ بناء علیہ لوکسک
بولدینی ہر پردہ بوجنس صنایع ہتھہ یشامق طالعہ مظہردر .
حرج عالم بری ایلدینی وقت ماکنہ ایشچینک اوطامسہ
قدر کیریور . اولک موبیلیہ بی اقسامندن اولیور . ایشستہ
(۱۸۵۵) دتہری دیکہ چیلک عالمی الت اوست ایدن دیکیش
ماکنسہ . صوک زماندہ آتچق بیوک فابریقہ لڑک صاحب
اولدینی قوای محرکہ میخانیکہ کوجک بتول وبتزین و الکتریک
موتورلرینک ایجادیلہ ہان ہر پردہ تصادق اولغہ باشلاندی .
ماہدی کلہ جاک صاییدہ

حاشیہ

کچن صاییدہ کی مقالہ مدہ مع الأسف بعض مراتب خطاری قائمدر .
مثلاً ایکٹنی صحیفہ نک ایکٹنی سٹونندہ ۲۱ سٹارندہ «اوسہ اولسہ»
دھا آٹاغندہ ۳۰ نچی سٹارندہ «بوشالتور» اوجنچی صحیفہ ہر نچی
سٹونندہ ۱۲ نچی سٹارندہ ، اویازیا ، ایکٹنی سٹولک ۲۰ نچی سٹارندہ
«وحی» کلہ لری یا کلش ترتیب اولمش قارینک بویاکلہ لری
کندیلکارن تصحیح ابتدکاری امپایسیلہ بیان اعتدار اولیور .

قادیلرک فعالیت اقتصادی لڑی

شیمدی بہ قدر عادات بسببون مجہول بر حالہ بولسان
قادیلرک فعالیت اقتصادی ہی برمدتہری یک سریع برصورتدہ
انکشاف ایتکہ باشلامشدر . پیدرپی وجودہ کتیریلن تشکیلات
وبالخاصہ قادیلری چالیدیرمہ جمیت اسلامیہ سک تشوہات
واجرا آتی نتیجہ سندہ بیکارجہ قادین تجارت وصنایعہ سلوک
وبوخصوصہ پارلاق موفقتلر ابرازنہ موفق اولمشلارد .
قادیلری فعالیت اقتصادی بہ سوق وتشوہاتی ایچون وقوعہ لان
اک جدی تشبثلرک بری دہ تجارت مکتبہ عالیسندہ اناہہ مخصوص
مساککی درسلرک کشادیدر . مع المسار خبر آلدیغہ زہ کوردہ

ایتمدیکی محللردہ موفقتلہ تأمین ایدیورلر . کوجک صنعتکارانک
عددی فوطوغر الحاق ، اوتوموبیلجیک ، طیارہ جلیک وبالخاصہ
الکتریک متعدد تطبیقات دولایسیلہ کون بکون چوغالیور .
عجبا صنعتکاران صنی ماضی بہ نسبتلہ ترقدہ میدر ؟
ایستاتستیکلہ باقیلورسہ فرانسدہ (۱۸۸۲) دن (۱۸۹۵)
قدر صنعتکارلرک عددی (۱۶۳۵۳۱) اکیسہ لک ہٹ
عمومیہ سنہ نسبتلہ (۸۰۷) بی تنزل وار .
آلمانیادہ (۱۸۹۲) دن (۱۹۰۷) قدر عددلری
(۱۹۵۸۰۷) دن (۱۷۹۰۹۳۰) یعنی ہان (۱۰۰۰۰۰) قدر
ایشک کہ بودہ (۱۴) تنزل دیمکدر .

اوت ؛ برچوقلری صنایع جسمیہ قارشوندہ باشایہ یور ،
اولومہ محکوم اولیور . ساعت ، چوراب ، شاپقہ ، فورچہ ،
جوی ، دوکہ ، آیاق قابی ، صابون ، طراق ، ایپ ، بیچاق
اعمالاتی ، چالینکر ، دسترہ جی ، کسرجی ، طورنہ جی ،
چولخہ جی ایچون چوقدن جنازہ آلانی ترتیب اولمشلدر .
فوجیچیلک ، اکمکچیلک ، جاشیرخانلرکہ حالت نزعدہ عد
ایتملیدر . بولک اسبابی غایت سادہ اولوب میخانیکی ، فنی
وصنایع جسمیہ دھا اوجوز استحصالات واعمالاندہ بولنیور
وبالطبع البجیلر زردہ منفعتی بولورسہ اوردہ پوشیور ، بولنردہ
کندی کندینہ عمدہ قاریشیور . بعض صنعتکارلردہ مثلاً باقر
قابجیلر وقالانجیلر کی چنی قابلرک ظہوری مثلاًو رغبت
عمومیہ نک بشقہ برشیتہ توجہلہ صنایع اولیور . تماماً غائب
اولمان صنعتکارلرک بعض اسباب دولایسیلہ سادہ جہ عددلری
آزالیور ؛ معمولانک برقمی صنایع جسمیہ دن نیم معمول
بر حالہ کلور بولنر اکال ایدیور . مثلاً نعلاندلر ارقق نعلی
وجودہ کتیریور ؛ فابریقہ لڑدن آلدقلری نعللری حیوانک
آیاغہ اویدیورب طاویورلر ؛ چالینکرلر کلید اعمال ایتیور ،
ایشلری کلیدلری قویہ طاقتہ انحصار ایدیور . مرانغوزلر
دوشمشہ ونجہرملری حاضر بولیور موجودیتلری بولنری
یرلرینہ طاقتدن عبارت قاوب بوصورتہ یانلرندہ کی چراقلرک
عددی دہ آزالیور .

بعضادہ صنایع جسمیہ بویاجیلر ، عربہ جیلر سراجلر ،
مرانغوزلر ، اوچہ جیلر کی صنعتکارلری ایچورسہ طوبایوب
بولنری یازونلقدن تجرید ایلہ کوندہ لکچی یاییور . خلاصہ
استہلاکاتہ خدمت ایدن صنعتکارلر ایتکدہ ویالولہ پایدقلرینک
تعمیر جیسی قائمدہدر . ساعتجیلر بوکون سادہ جہ ساعت تعمیر
ایدیور ، قوندہ جیلر یامالییور وبوصورتہ چاشقان ، ناموسلی
حر بر صنف مستحصل ارقق استحصالاندہ بیوک بر رول
اوینامقدن محروم اولیور .

اولیٰ آرزو و ہوس ایدن قیزلرہ، معلومات تجارتیہ درسری وریلور،

دایمارقہنک صاحب مکتبیلرینہ قادیئلر درسہ دوام ایدہ بیلورلر و متحصص آقیزلرہ مخصوص اولوق اوزرہ ۱ تشرین اول ۱۹۱۲ دە قوبناغ شہرندہ (قوبنادسقولہ Kolbandiskole) دە بر مکتب کشاد ایدلشد.

فرانسدہ ۱۳ عدد اناہہ مخصوص ménagères مختلف تجارت و صنعت و تطبیقات مکتبی واردہ. بونلر میانندہ پارس شہرینک (مسکی) و (عالموی) مکتبیلر ایلہ ابتدائی عالی مکتبیلرینک تجارت شعبہلری دولاتجہ و پارس تجارت اوطہ-نچہ کشاد ایدیلان کیجہ تجارت درسری داخل دکلدر، بونلر ۱۸۷۴ تاربخندہ بر خلی طلبہ پتشدردلشد.

فلہنکدہکی تجارت مکتبیلری، مختلطدر، حکومت اعطا ایلدیکی تخصیصاتلہ قیزلرہ مخصوص تدریساتہ مقتضی مصارف قبالمش بولنور.

مجارستاندہ تجارت آفادہ میسلرینہ قیزلر و قادیئلر دوام ایدہ بیلدکاری کی دارالمعلمین کی مکتب عالیہ دوام ایدن طالباتک عددی ۶۰۰ رادہ سنددر. بونلردن باشقہ ۱۶ سی بوداپشتہ اولوق اوزرہ ۶۰ دارالتدریسدہ ۵۰۰ معلمین ۳۵۰۰ تدر طالبات (دیمک مجبوریتدہم) اکتساب علوم تجارتیہ ایدرلر.

اسویجرہدہ ۱۸ عدد مختلط تجارت مکتبندن باشقہ اناہہ مختصر ۱۱ عدد تجارت مکتبندہ ۱۲۲ متم تجارت درسری واردہ. علوم عالیہ تجارتیہ مکتبیلری دہ طاہہ نسایہ کشادہ بولونور.

آلمانیایہ کنجہ، الساس لورندہ، آہانلندہ، برونسویق دووقہ لغندہ، هامبورغندہ، بروسیادہ (کوبوندہ تحصیلاتک اوج درجہ سی واردہ) رورتبورغندہ تجارت مکتبیلری بولندینی کی تجارت سربست درسری وریلور.

لوبہ تدمہ، ساقرندہ، ساقرس وایماردہ تجارت مکتبیلری بولنور؛ برہمدہ، ساقرس قوبورغ غونادہ ایسہ تجارت درسری واردہ.

اونجی بین الملل قونفرہ سندہ مرخص بولان (مادہوا-زل ہلن طرفدن Helene Menzel) آلمانیایہ قیز مسکی مکتبیلر حقندہ قرائت اولان راپورک خلاصہ سندن تفاتی مناسب کوریزورم. راپور مذکور دہ دنیلورکہ قادیئلر صنایع و تجارتدہ بر عصر مفید و نافع اولدینی زماندن اعتباراً بر کنج کی قیزلرہ تعلیم و تحصیل فنی و برہنہ جک تربیہ اعطا ایدلشد. معافہ ارادن یکریمی سنہ گذران ایلدیکی حالہ عدالت اجتماعیہ

مذکور تجارت درسری قادیئلرینز میانندہ فوق المادہ رغبت عمومیہ مظهر اواش ودرسلرہ دوام ایدن قادیئلرک عددی کیتدیکہ تکثیر ایدیور. ہر بر درسہم بوزی متجاوز طلبہ حاضر بولنور و جملہ سی کمال شوق و غیرتہ درسلرینہ جالشورلر. بو مناسبلہ آوروادہ اناہہ مخصوص تحصیل تجارتیہ ک نہ صورتہ انکشاف ایستدیکنی کوسترن آتیدہ کی سطرلرک تشرینی فائدہ دن خالی کورمدک [۱].

قادیئلرہ معلومات تجارتیہ نک تدریس و تعلیمی مسئلہ سی، آوروادہ خلی مدت اہمال ایدلشد. واقعا ۱۸۱۰ سنہ سندن اقدم قادیئلری تجارت و صنعت مسائلکریہ احضار ایچون مؤسسہلر وجودہ کتیرمک فکری، یوق دکلہدہ، بوبوشانی دولہ ورمق ایچون، آنجوق بر قاچ سنہ اول جدی صورتدہ، سی وعت ایدلمکہ باشلاغش، بوندن حاصل اولان نتائج حقیقہً پارلاق اولدینی، ۱۹۱۳ سنہ سندہ مجارستانک پایتختدہ بوداپشتہدہ اجتماع ایدن (تعلیم تجارتیہ) نک اونجی قونفرہ سندہ قرائت ایدیلان راپورلردن مستبان اولشد.

بین الملل اجتماع ایدن بوشلاوقونفرہ لردہ، تحصیل تجارتیہ قیزلرہدہ تشمیل لزومی بارز صورتدہ تعین ایتمشد.

سین اخیرہدہ شرائط و احوال اساسی صورتدہ تبدل و تحول ایتمشد. جمعیت، تدریسات تجارتیہ یکی وجہ استقامت اعطا ایتک لزومی قارشوسندہ بولونمشد. جمعیتک اساس، تلی دکشمش دنیہ بیلور. جمعیت مدنیہ نک ہان اقتصادی بر اساس اوزرینہ استاد ابتدایی الیوم عموماً قبول و تسلیم ایدلش بر قاعدہ حکمہ کچشد. بویاہ اولنجہ علوم و مسائل تجارتیہدہ صاحب ہرہ و اختصاص اعضا و عاملرک تزیادہ و تکثری اثباب ایدر. بونلر ارکک اولسون، قادیئلر اولسون عمومی و اجتماعی مساعی و اعمالہ اشتراک ایتلیدرلر.

بورودودہ وندیکدہ، یارسدہ اجتماع ایدن قونفرہ لردہ، (انانہ مخصوص عملی مکتبیلرہ متفرع مسائلک درجہ لزوم و اہمیتی ایلہ مناسب صورتدہ تدقیق و تعمیق و حکومتلرک بو مللاؤ مؤسسہلرک وجودہ کتیرلری ایچون جمعیتلرہ تسہیلات و معاونات لازمہدہ بولونمسی تمنائی اظہار ایدلشد.

صورت عمومیہدہ دنیہ بیلورکہ ممالک متمسندہدہ اناہہ مخصوص تدریسات تجارتیہ توسع و تعمع ایتکدہدہ.

بالجقائدہ، عمومی مکتبیلرک برچوغلندہ، مسکی تدریسات میانندہ (جاشیر و البسہ پیچمہ و دیکمہ رسم، چیچک و مودیسٹرا) کی مسکی تدریساتلہ برابر تجارتخانہ و باقفلرہدہ کاتب و محاسب

[۱] تجارت مکتب عالیہ معلمین دوقور یاقیر یخار فدیئلر اناہہ مخصوص قونفرانس شکندہ ویردیکی ایلک درسندن اقتباس اولمشد.

خالدو که مبتدی را همچون مدت تدریس تک نفسی یعنی پروگرام کارایی بوقطعه لره حصر و تخصیص ایدلشدر . مسلکی مکتب لرن ترکیلاتی مذاکره اتمک ضمنی سنین اخیرده وقوعولان اجتماعلرتبجه سنده غایت منظم و ماهرانه صورتده ترتیب ایدلش پروگراملر احضار و ترتیبه موفقت حاصل اولمشدر . هر شعبه تحصیل سلوک اتمک آرزو سنده بولونیدی مشغله به دأر معلومات عملیه و تطبیقه ابله برابر جمعیت بر عضو و عنصر مهم و عامل اولوق حسیله اکتساب اتمی لازم کلان معلومات ده ادخال ایدلشدر .

کذلک تجارتخانه لوده (صاحبلی) وظیفه سنی ایفا ایدلشدر . قیزلرک تعلیم و تدریس ده تکمل ایدلشدر . بویکی مؤسس لودن حقیقه جق صاحب لرمال اموال و امتعه بی اینی بلملری ذوق و طبعی لری حسیله مشتری لری ارشاد ایدلشدر . ایدلشده اوله حقدرد . موی ایلا راپورنده بولکلر ایله خاتمه و بریور . (بولرک تعلیم و تربیه اخلاقی لودن صف مذکورک ، جمعیتده احراز ایدلشدر . سوبه نیک ترقی عالیه و تجارت ملیه نیک انکشافه مساعد و مفید بر تأثیر اجرا اتمی کی ایکی نتیجه منتظر لدر .)

اون برنجی عصر هجریده صنایع و تجارت

عالم خالدون

— ۳ —

بوعصرک اورتنه طوغرو بروسه بی زیارت ایدن اولیا چلی بروسه نیک تجارت و صنایع حقدرد . سیاحتیه سنده یک قیمتی معلومات و برمکده در . بروسه اطاولی ایالتنیک مقر اداره سی ایدی . اطاولی ایالتی ؛ صاروحان ؛ آیدین ؛ آفون قره حصار ؛ الکوردی ، بروسه ، بولی ، قسطنونی ، منشا ، تکه ، حمید ، کالغری ، قره سی ، سلطان اوکی سنجاقلری احتوا ایدن بیوک بریالت اولوب سیاحتیه ده محرر تفصیلاته نظراً اهالیسی فعال و حیات تجاریه و صنایعیه البشکان اولدینی اکلشلمقده در . اولیا چلی بروسه نیک چارشوسنی ، استانبول چارشوسنه ترجیح اتمکده (جلد ۲ ص ۲۵) و بروسه ده طقوز بیك دکان تعداد ایاکده در . بروسه اهالیستک کار و کسب لری اییک پیدا اتمک و قطفه و سرنک بروسه جامه یصدقلری طوقومقدرد . بروسه نیک اییک محکم نهمجوان و شر و ناندیه به یشه مزدی . بروسه ده ایشلاندن کونا کون امل قدیمه سی فرنکستانک جنوم سنده ایشلاندن کوزل ایدی . (ص ۳۶ ج ۲) بروسه نیک الوان سرنکی ، الاجه سی ، نفی و ماوی بزی ،

وقوعولان اشبو مراجعتدن بر نتیجه تطبیقه و عملیه استحصال ایدلشده مشدر . حتی عینی درجه اقدار و سوبیه واصل اوله جق تخمین ایدیلان قادیلردن منتظر رقابت اندیشه سی ساقه سیله (مستخدمین تجارت) بالاجتماع طاقه نسانک بو مسلکده دخولنه یالکز قولاً دکل فعلاً دخی ممانعت ایدیلر . ایقاع اولان مشکلاته رغماً بوسولک بکرمی سنه نظر قنده علوم تجاریه نیک تطبیقاتی کوسترر مکتبلر و مؤسسلر کشاد ایدلش ایسه ده بوندن استفاده ایدن قادیلرک عندی غایت محدود ایدی . یعنی (۵۶۵۰) ی تجاوز اتمش ایدی .

حالوکه ایوم تجارتخانه لوده باقه لوده و بوقیل مؤسس لدر . مستخدم بولان قادیلرک عندی اولدجه مهم بر یکونه بالغ اولدینی جهته بر سنه نظر قنده بر قیزه معلومات مقتضیه و بره جک و تطبیقاتی کوستررک مؤسس لر تشکیل ایدلسی ایجاب ایدر . (قیز مسلکی مکتب لری) ایسه بو وظیفه بی ایفا ایدر لر .

۱۰ کانون اول سنه ۹۱۰ تاریخی استاسقه نظر آروساده موجود ۷۸ مسلکی مکتبدن ۷۱ یه دوام مجبوری اولوب بولنده مقید قیزلرک عندی ۸۰۷۱ در . عینی تحصیل کورن ۴۰۰،۰۰۰ کجه مقابل بوعدد نقدر نسبتسر اولدینی قیزلرک احوال واستقباللری ده از یاده جدیت و اهمیتله دوشونمک محل اولدینی میدانیه جیقاردی . قیز مسلکی مکتبلر یه دوامک مجبوری و عمومی اولسر آتمق ۱۹۱۲ سنه سنده قانونک اواصر قطعه سی ایجاب ائندن بولونمشدر .

احکام قانونیه نیک تطبیقاتجه مشکلاته تصادف ایدلشدر . نظامنامه ده (انامه مخصوص تدریس سنده طالبه نیک انتظام و آنهک دأر سنده انکشاف و تکملی نظر دفته آتمق ایجاب ایدر) دنیلمشدر . دیمک که یکی تدریسات مسلکیه ده قیزی ایلریده والده وصاحبه بیت وزوجه صفتیه ایقای وظیفه ده اقدار و نهیه ایدلشدر . جهتلری نظردن دور طوئامی لدر .

بولنک تطبیقته ایکی مخالف فرقه تشکیل اتمشدر . بفرقه نیک فکر کنیه کوره تیزه و بریله حک تعلیم و تحصیل منحصر آیلریده اشغال ایدلشدر . مسلکده مخصوص و منحصر اولسون . دیگر بر فرقه نیک رایجیه صاحبه بیت و طائفی تقدیمای تعلیم و تدریس لرومقی ایلری سور بیوردی .

۱۹۱۳ ده برلینده بر مسلک مکتبی کشاد ایدلشدر . تجارتیه سلوک اتمک آرزو سنده بولانلر بویه دوام اتمک مجبور ائنده درلر . محاسب ، صایجی ، دیکیشچی ، مودیسترا ، چاشیر اعماله مخصوص شعبه ده دوام ایدن طالبلر پروگرامک اشغال ایدلشدر . مدتی ریی درجه سنده بر مدت یعنی ۱۶ ساعت اداره یشیه متفرع خصوصاتی کورورلر .